

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov (ďalej len „návrh zákona“), predkladá Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky ako iniciatívny materiál.

Cieľom navrhovanej právnej úpravy je prepojenie legislatívnej úpravy podpory regionálneho rozvoja a nástrojov implementácie európskych štrukturálnych fondov. Navrhovanou právnou úpravou dôjde k prepojeniu procesov implementácie európskych štrukturálnych fondov na procesy podpory regionálneho rozvoja a nastaveniu nedopytového mechanizmu implementácie integrovaných územných investícií. Cieľom navrhovanej právnej úpravy je tiež zvýšenie miery schopnosti strategického plánovania subjektov územnej samosprávy, ktorá je v súčasnosti nízka.

Cieľom návrhu zákona je zakotvenie niektorých mechanizmov vo vzťahu k už existujúcej právnej úprave zákona č. 121/2022 Z. z. o príspevkoch z fondov Európskej únie a o zmene a doplnení niektorých zákonov za účelom efektívnejšieho využitia zdrojov z európskych fondov s prihliadnutím na územné potreby. Návrh zákona upravuje činnosti Rady partnerstva a Kooperačnej rady udržateľného mestského rozvoja, ktorých cieľom je implementácia mimo dopytového výberu projektov prostredníctvom integrovaných územných investícií vychádzajúcich z integrovaných územných stratégií. Obe rady predstavujú participatívne územné fórum, združujúce relevantných aktérov z prostredia územnej samosprávy, štátnej správy a súkromného a občianskeho sektora.

Návrh zákona zároveň upravuje aj procesné náležitosti, ktorými reaguje na aktuálnu situáciu nárastu cien, predovšetkým stavebných komodít, zavedením možnosti poskytovania dodatočnej dotácie za splnenia zákonom stanovených podmienok. Zároveň sa umožňuje navýšenie disponibilných finančných prostriedkov vyčlenených na výzvu a predĺženie lehoty na predkladanie žiadostí o dotáciu, ak táto zmena nemá vplyv na zmenu podmienok poskytnutia dotácie. V záujme urýchlenia kontrolných procesov návrh zákona precizuje spôsob výkonu finančnej kontroly poskytnutej dotácie ministerstvom.

Návrh zákona bude mať negatívne (rozpočtovo zabezpečené) vplyvy na rozpočet verejnej správy, pozitívne sociálne vplyvy a pozitívne vplyvy na služby verejnej správy pre občana. Návrh zákona nepredpokladá vplyvy na podnikateľské prostredie, vplyvy na informatizáciu spoločnosti, vplyvy na životné prostredie ani vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, ako aj s právom Európskej únie. Návrh zákona nie je predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

B. Osobitná časť

K čl. I

K bodu 1 (§ 1 ods. 2)

Legislatívno-technická úprava.

K bodu 2 [§ 2 písm. d):

Navrhuje sa doplniť medzi základné pojmy pojem „jadrové mesto územia udržateľného mestského rozvoja“ s cieľom definovania špecifickej kompetencie jadrového mesta vo vzťahu ku koordinácii a riadenia strategického plánovania v území typickým významnými funkčnými väzbami medzi mestským sídlom a jeho zázemím.

K bodu 3 [§ 2 písm. e)]

Navrhuje sa doplniť medzi základné pojmy pojem „územie udržateľného mestského rozvoja“. Účelom doplnenia pojmu je využitie úrovne mestskej funkčnej oblasti pre účel spoločného strategického plánovania a implementácie zdrojov za účelom napĺňania spoločných strategických cieľov príslušných samospráv vo vyčlenenom území.

K bodu 4 [§ 2 písm. h)]

Navrhuje sa bližšie upraviť definícia pojmu „partnerstvo“ za účelom využitia územných kooperačných štruktúr vykreovaných pre riadenie implementácie fondov EÚ a aj pre koordináciu politiky regionálneho rozvoja.

K bodu 5 [§ 2 písm. l)]

Navrhuje sa doplniť definícia regionálnych rozvojových agentúr do základných pojmov z dôvodu navrhovaného zrušenia § 14.

K bodu 6 [§ 2 písm. m)]

Medzi základné pojmy sa navrhuje zdefinovanie pojmu žiadateľ.

K bodu 7 [§ 3 ods. 1 a ods. 2 písm. k)]

Navrhovaná úprava vypúšťa slovo „trvalo“ v spojení „trvalo udržateľný rozvoj“ v súlade v súčasnosti používaným spojením „udržateľný rozvoj“.

K bodu 8 [§ 3 ods. 2 písm. q)]

Navrhovaná úprava nahrádza pojem „udržateľný rozvoj aglomerácií“ na „udržateľný mestský rozvoj“ vzhľadom na zosúladenie terminológie s terminológiou zavedenou v zákone č. 121/2022 Z. z. o príspevkoch z fondov Európskej únie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K bodu 9 [§ 4 ods. 1 písm. a)]

Legislatívno-technická úprava.

K bodu 10 [§ 4 ods. 2]

Navrhovaná úprava dopĺňa „prípadne ďalších finančných nástrojov Európskej únie“ s cieľom zosúladenia textácie v rámci zákona.

K bodu 11 [§ 5 písm. e) a f)]

Navrhovaná úprava dopĺňa plán rozvoja najmenej rozvinutého okresu medzi základné dokumenty podpory regionálneho rozvoja, za účelom podpory koordinácie rozvojových aktivít v území s vlastným zdrojom financovania a legislatívnym rámcom. Navrhovaná úprava dopĺňa stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou medzi základné dokumenty podpory regionálneho rozvoja, za účelom podpory koordinácie rozvojových aktivít v území s vlastným zdrojom financovania a legislatívnym rámcom.

K bodu 12 [§ 6 ods. 1]

Navrhovaná úprava vypúšťa slovo „trvalo“ v spojení „trvalo udržateľný rozvoj“ v súlade v súčasnosti používaným spojením „udržateľný rozvoj“.

K bodu 13 [§ 6 ods. 2]

Navrhovaná úprava nadväzuje na § 6 ods. 3 a aj na navrhované znenie § 5 písm. f).

K bodu 14 [§ 7 ods. 1]

Navrhované doplnenie je za účelom dosiahnutia zosúladenia s definíciami územnoplánovacej dokumentácie regiónu.

K bodu 15 [§ 7 ods. 2]

Navrhovaná úprava definuje špecifickú časť PHRSR, naviazanú na finančné zdroje z fondov Európskej únie, implementovanú prostredníctvom integrovaných územných investícií.

K bodu 16 [§ 7 ods. 4 písm. c)]

Navrhované doplnenie zabezpečí plynulú realizáciu aj tých opatrení a aktivít, ktoré nie sú v pôsobnosti vyšších územných celkov (napríklad aktivity a opatrenia súvisiace s výkonom opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately úradmi práce sociálnych vecí a rodiny, centrami pre deti a rodiny a akreditovanými subjektmi, ktoré nie sú centrami pre deti a rodiny.) Tieto opatrenia nemajú byť riešené prostredníctvom regionálnych integrovaných územných stratégií a pod., ale priamo ministerstvami ako sprostredkovateľskými orgánmi.

K bodu 17 [§ 7 ods. 7]

Navrhovaná úprava definuje kompetenciu schvaľovania podmnožiny strategického dokumentu PHRSR, IÚS.

K bodu 18 [§ 8 ods. 3 písm. c)]

Navrhované doplnenie zabezpečí plynulú realizáciu aj tých opatrení a aktivít, ktoré nie sú v pôsobnosti obcí (napríklad aktivity a opatrenia súvisiace s výkonom opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately úradmi práce sociálnych vecí a rodiny, centrami pre deti a rodiny a akreditovanými subjektmi, ktoré nie sú centrami pre deti a rodiny.) Tieto opatrenia

nemajú byť riešené prostredníctvom regionálnych integrovaných územných stratégií a pod., ale priamo ministerstvami ako sprostredkovateľskými orgánmi.

K bodu 19 [§ 8a ods. 4 až 6]

Navrhovaná úprava definuje špecifickú časť spoločného PHRSR obcí, naviazanú na finančné zdroje z fondov Európskej únie, prípadne ďalších finančných nástrojov Európskej únie a Slovenskej republiky implementovanú prostredníctvom integrovaných územných investícií. Definuje sa kompetencia a spôsob vypracovania podmnožiny spoločného strategického dokumentu PHRSR, IÚS UMR a takisto kompetencia schvaľovania podmnožiny spoločného strategického dokumentu PHRSR, IÚS UMR.

K bodu 20 [§ 9 písm. h)]

Navrhovaná úprava dopĺňa výkon finančnej kontroly poskytnutej dotácie v súlade so zákonom č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K bodu 21 [§ 10 písm. a)]

Navrhovaná úprava definuje spôsob spolupráce jednotlivých ministerstiev a ostatných orgánov štátnej správy.

K bodu 22 [§ 11 písm. b)]

Navrhované doplnenie je za účelom dosiahnutia zosúladenia s novo navrhovanou zmenou v § 12 písm. b).

K bodu 23 [§ 11 písm. j)]

Navrhovaná úprava nadväzuje na úpravu § 2 písm. l).

K bodu 24 [§ 12 písm. b)]

Navrhovaná úprava dopĺňa povinnosť obce spolupracovať pri tvorbe spoločného PHRSR alebo IÚS UMR.

K bodu 25 [§ 13 ods. 1 písm. q) a r)]

Navrhovaná úprava dopĺňa nadácie a krajské a oblastné organizácie cestovného ruchu medzi subjekty územnej spolupráce.

K bodu 26 [§ 13 ods. 3]

Navrhovaná úprava dopĺňa podmienku napĺňania cieľov PHRSR vyššieho územného celku a cieľov programov udržateľného mestského rozvoja v rámci poskytnutia dotácie zo štátneho rozpočtu na projekt subjektu územnej spolupráce.

K bodu 27 [§ 13 ods. 9]

Doplnenie za účelom zvýšenia transparentnosti procesu.

K bodu 28 [§ 13 ods. 10 písm. p)]

Navrhovaná úprava dopĺňa náležitosť zmluvy o poskytnutí dotácií.

K bodu 29 [§ 13 ods. 11 až 14]

Navrhovaná úprava umožňuje navýšenie disponibilných finančných prostriedkov vyčlenených na výzvu alebo predĺženie lehoty na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie na projekt zameraný na podporu regionálneho rozvoja (ďalej len „žiadosť“), ak táto zmena nemá vplyv na zmenu podmienok a účelu poskytnutia dotácie. V prípade dotácií zo štátneho rozpočtu na podporu projektov regionálneho rozvoja do účinnosti tejto právnej úpravy platilo, že ak projekt získal dostatočný počet bodov v procese odborného hodnotenia, ale nebola k dispozícii dostatočná disponibilná alokácia finančných prostriedkov, poskytovateľ rozhodol o zaradení žiadosti do zoznamu žiadostí odporúčaných na zaradenie do zásobníka. Do účinnosti tejto právnej úpravy taktiež nebolo možné zo strany poskytovateľa meniť lehotu na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie, a to ani v prípade nevyčerpania alokácie disponibilných finančných prostriedkov. Navrhovanou zmenou môže poskytovateľ z vlastného podnetu navýšiť disponibilné finančné prostriedky vyčlenené na výzvu, resp. predĺžiť lehotu na predkladanie žiadostí, čím dokáže uspokojiť väčší počet žiadateľov o dotáciu a zabezpečiť aj kvalitnejšie regionálne prerozdelenie alokovaných finančných prostriedkov. Navrhovaná úprava taktiež upravuje spôsob a podmienky poskytnutia dodatočnej dotácie. Navrhovaná úprava umožňuje aktuálne a flexibilne reagovať na nárast cien komodít na trhu, najmä v súvislosti so stavebnou činnosťou.

K bodu 30 [§ 14]

Navrhovanou úpravou sa vypúšťa pojem Integrovaná sieť regionálnych rozvojových agentúr z dôvodu absencie nástroja ich podpory a špecifickej funkcie v území.

K bodu 31 [§ 17 ods. 1 až 4]

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na vypustenie § 14.

K bodu 32 [§ 17 ods. 2]

Legislatívno-technická úprava.

K čl. II

Účinnosť zákona sa navrhuje 15. júla 2023.